

הימורים - משחקים מסוכנים

רציונל

הימורים הם תופעה מדאיגה המתפשטת בקרב בני הנוער. יש שעוסקים בהם עד כדי התמכרות, מפסידים סכומי כסף גדולים ומסתבכים בהלוואות מגורמים שליליים. אחרים מוצאים עצמם (ולעיתים אף משפחתם) מעורבים בהתרחשויות ברמת סיכון גבוהה.

לתופעה זו ביטויים רבים: משחקי קוביות, קלפים, טפסים, כרטיסי גירוד, הימורים באמצעות SMS, ואתרי אינטרנט המחליפים אולמות קזינו.

הגורמים המניעים בני נוער להמר: הריגוש שבמשחק, היסטוריה של הימורים במשפחה, רצון להרוויח כסף קל, בעיות משפחתיות, דימוי עצמי נמוך, לחץ קבוצתי ושעמום.

כדי שמשחק יוגדר כהימור הוא אמור להתאפיין בשני מרכיבים:

1. מרכיב של ניחוש, של גורל;
 2. השקעה של סכום כסף נמוך יחסית בתקווה לזכות בסכום גדול ממנו בהרבה.
- החוק במדינת ישראל אוסר משחקי הימורים. החוק חל גם על המפעילים וגם על המשחקים (חוק הצונשין תשל"ז, 1977)

ההבחנה בין הימורים מזדמנים להימורים כפייתיים באה לידי ביטוי בשלושה מישורים: מטרת ההימור (בילוי מול ריגוש); פרק הזמן המושקע בהימור (הקצאת זמן מוגבלת מול שעות ארוכות עד אובדן תחושת הזמן); השלכות ההימור (נזק כספי חד-פעמי לצומת השלכות קשות בתחומי חיים רבים ובאופן מתמשך).

מטרות

1. חידוד המודעות לפן של ההתמכרות להימורים.
2. היכרות עם היבטים מסוכנים של ההתמכרות.
3. פיתוח מודעות לצורך בחשיפה של חבר שמגלה התנהגות מהמרת, ותמיכה בו.

כאשר אומרים: "רק פעם אחת..." יש בכך הודאה בהבנה כי בהימור יש סיכון. במפגש זה נתמקד במחשבות הקשורות למשפט "רק פעם אחת", ובהנחות היסוד של האומרים משפט זה.

מהלך:

שיחה במליאה

1. כאשר אומרים: "רק פעם אחת..." יש בכך הודאה כי בהימור יש סיכון.
 - מה לדעתכם יודעים בני נוער בטרם הימרו בפעם הראשונה? אילו היגדים ניתן להפיק מהרהוריהם בנושא?
 - למי "מבטיחים" "רק פעם אחת..." מדוע מצהירים כי זו תהיה רק התנסות חד-פעמית?
 - מהן הנחות היסוד של הדוברים על המצב? על עצמם? על האחרים?

בזוגות

2. לו הייתה מופקת סדרה תיעודית של כתבות הנושאת את הכותרת "רק פעם אחת...", אילו כתבות היו מתאימות לסדרה? אילו אירועים היו נכללים בה? מי היו הדמויות המשתתפות, מה מאפיין אותן?

מפגש מס' 30 דילמות ערכיות בנושא הימורים

נושא הימורים טעון ערכית. באמצעות העיסוק בו בכיתה ניתן להפגיש את התלמידים עם דילמות ערכיות שונות: מעמד ההורים כמודל לחיקוי, ערך הכסף, חברות במבחן הימורים, לחץ קבוצתי כעילה להצטרפות להימורים ועוד.

הימור כפייתי וממכר הוא אי-היכולת לעצור את הדחף להמר. ההתמכרות היא תהליך פסיכולוגי.

להלן סימני זיהוי אפשריים לעוסקים בהימורים באופן כפייתי: מרבים לדבר על הימורים; משחקים בתדירות גבוהה במשחקי מחשב המדמים הימורים; נמצאים אצלם טופסי הגרלה או ניירות אחרים המעידים על הימורים; מחזיקים כסף מזומן בסכומים גדולים; מחפשים הזדמנויות להמר; חפצי ערך וכסף נעלמים לבני הבית; משקרים ביחס להתנהגותם ולמעשיהם; שינויים במצבי רוח; ירידה בציונים והיעדרויות מבית-הספר; מתרועעים עם חברים חדשים ומסרבים לדבר עליהם.

חשוב לעודד ערנות לסימני ההתנהגות המרמזים על מעורבות בהימורים. יחד עם זאת, יש לשים לב! חלק מהסימנים מעידים על מצוקות אחרות. ולכן אין להיחפז בהסקת מסקנות, אלא לבדוק ולשאול שאלות נוספות, כדי לברר אם מדובר בבעיית הימורים.

מהלך:

שיחה במליאה

1. נניח שבקרוב עומד להיפתח אולם הימורים באזורכם.

יהיו אנשים שיתמכו, ויהיו כאלה שיתנגדו בתוקף. מה יהיו הטענות שלהם?
 (ניתן לקיים מעין דיון ציבורי. נסו להזדהות עם צד אחד, הכינו רשימת טענות מכובדת... ואז נסו להכין רשימת טענות מנוגדים).

בקבוצות

2. כל קבוצה תקבל סיפור שיש בו דילמה, ושאלות מנחות לעבודה על הדילמה.

דילמה א': ערך הכסף

כיצד משפיעים הימורים על יחסם של בני הנוער המהמרים לכסף?
 של מי הכסף המשמש להימורים של בני הנוער?
 מהי המשמעות של **מקור הכסף**? האם יש הבדל במשמעות אם מקורו בשכר עבודה? בדמי כיס? בכרטיס האשראי של ההורים? בהלוואה? (או שהושג בדרך בלתי חוקית...).

דילמה ב': פונה אליכם חבר ומבקש מכם הלוואה

על-אף שאיננו מגלה אתם יודעים שמטרתה לכסות חוב שנוצר במהלך השתתפותו בהימורים.

מה תענו לו?

כבר זמן-מה אתם חושדים שחברכם מצוי בלחץ. כעת, עם הבקשה הנ"ל, התברר כי לא לשווא חשדתם. מה אתם מרגישים בנושא?
מה יכולתם לעשות אז? מה אתם עדיין יכולים לעשות עבורו? האם אתם מתכוונים לסייע לו?

דילמה ג': לחץ קבוצתי

קבעתם להזמין כמה חבריה למסיבה. כעת מעבירים לכם מסר ברור, כי קבוצה מסוימת מתכוונת לשחק משחק קלפים בכסף. הקבוצה מבהירה, שאם לא יתאפשר לה לשחק – איש לא יגיע למסיבה שלכם.

מה תאמרו להוריהם?

מה תענו להם במקרה שהוריהם יאסרו עליכם לקיים משחקי הימורים בבית שלהם.

מה תעשו אם עליכם, החברים, יופעל לחץ לא להגיע למסיבה, כי אסור שם להמר.

במסיבה אחרת שאליה הוזמנתם, יושבת קבוצה ומהמרת באמצעות משחק קלפים. באיזו מידה משפיע הדבר על אופן הבילוי במסיבה? מי או מה יעזור לכם? מי או מה יקשה עליכם?

דילמה ד': זיהוי חבר במצוקה

באיזו מידה נכון לומר שחברות אמיתית נבחנת בזמן שבו חברים שלנו צוברים את הקווים, מסכנים את עצמם ואולי גם את חבריהם ואת משפחתם?

צרו רשימה של סימנים שלדעתכם מחייבת אתכם לעשות "משהו"... כל אחד מן המשתתפים יסמן את "הנורה האדומה" שתעורר בו דאגה.